רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה נב.

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

תורה אור השלם

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

רבינו חננאל

תנהו ענין לכלים. ולא דמי לתקרובת הר שהתרנו לעיל בפ' כל הבלמים (דף מה. ד"ה אלהיהם) דשמי התם דכתיב (תהלים קו) ויאכלו זבחי מתים ומיירי נפקא לן תקרובת עבודת כוכבים וקרא מי כתיב בפעור כתיב שהוא תלוי ונאסר ולהכי תקרובתו אסורה אבל גבי עבודת כוכבים של מחובר לא מצינו איסור בתקרובתו אלא גבי כלים כדמסיק הכא (ו) ואע"ג דדברי קבלה הן עד דאתא דוד גמרא גמירי לה ואתא דוד ואסמכיה אקרא: **ורבי** עקיבא דלא מקיש בו'. האי (ז)(ואת) לא הוצרך אלא לאפוקי מדרשא דר' ישמעאל דאילו ר"ע טעמא מפסילי אלהיהם: **מה** מזבח טעון גניזה. כמו כלי שרת דאמרינן שגוזזה אף אשרה טעונה גניזה פירוש כיעור אלא הנאה כמו עגל שאפקהו חבורו ומיהו מעגל ליכא למילף (ח) בין לר' יוסי בין לרבנן דלר' יוסי שמא בשביל כבודן של ישראל שאירעה להם תקלה וקלון על ידו עשה כן ולרבנן נקט לבודקן כסותות: **תבעי** ליה שאר טומאות דרבנן. פירוש בכלים שנטמאו במשקין כמו שפ"ה ובכלים שעיקר טומאתן לתוריימא דאילו בכלי זכוכית תנן וכפ"ק דשבת (דף טז.) מייתי לה דאין מחברין לטומאה ישנה והיינו משום דעיקר טומאתן אף בשרן וכמת מגבת אינם אלא מדרבנן: **מקיש אלהות.** למקומות דאוקמינן בכלים: **מה כלים עד שיעבדו.** דכתיב [דברים יג] אשר עבדו שם: **השתא גזיזה בעיא.** דילפינן לקמן מוסש בשתר: **ואימא כדעובד כוכבים.** עד שתעבד: **ור"ע.** דאמר בשל ישראל עד שתעבד האי מועבת ה' [שם כז] לאו דמיתסר משעת עשייתה אלא ה"ק אדרו משעת עשייה דעשייה מביאתו לידי תועבה שעובדה: **שפוסל אלוהו.** שיכול לבטלו: **כסיב לא תחמוד וכסיב ולקחת לך.** ותרוייהו בחד קרא וריש דקרא פסילי אלהיהם תשרפון בחש לא תחמוד וגו': **ה"ק פיסלו לאלוה.** שיפה לעבודת כוכבים לא תחמוד: **פסלו מאלוה.** שבטלו מלשון פסולת ולקחת לך דפסילי דרישא דקרא תרי גווני משמע ודרשינן ליה לאיסור ולהיתר דקרא: **דכרים שבספר.** עבודות שבספר הוא עובדה שלא יעמוד ב"ד ויסקלוהו: **שטעונה גניזה.** דכשהיא שלימה (ט) גנוזה בקרקע: **מה מזבח טעון גניזה.** דהא אסור בהנאה: **אגל מזבח.** תלמידי חכמים. דאשירה אוקמינן בדיין שאינו הגון הלכך מזבח נמי בגברי: **ריסך כלי.** כלי שנשבר והקיש עליו בקורנס עד שריקעו ונתפשט ונתמלא פגימתו: **כין לר' ישמעאל כו' משמשי עבודת כוכבים של עובד כוכבים אין אסורין עד שיעבדו.** כדאמרן לעיל (דף נא:) הניאוס ולא נשתמשו בהן יכול יהו אסורין מ"ל אשר עבדו) ור"ע בעבודת כוכבים עצמה פליג אגל בכלים לא פליג: **משמשין.** דישראל ממשמשי עבודת כוכבים דעובד כוכבים גמר ולא מיתסר עד שישתמשו בהן לעבודת כוכבים: **עשה.** עשאו (י) כולי לעבודה (כ) ממילה: **חוזרו לטומאתן ישנה.** ולריכה טבילה וכליאות השבת (שבת טז:) מפרש טעמא גזרה שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה. וקא מיבעיא (ד) כלי שנשתמשו בו לעבודת כוכבים ואמרי' במסכת שבת בפ' ח"ר עקיבא (דף פג.) משמשיה טמאין שברן כדי לטהרן וחזר וריתכן לעבודת כוכבים ועדיין לא נשתמשו בו מי הדר לטומאה קמייתא או לא: **מי אמרינן ה"מ.** דמחברין לטומאתן ישנה לתוריימא: **אכל.** טומאת עבודת כוכבים דרבנן היא (ה) וקרא אסמכתא בעלמא: **שאר טומאות דרבנן.** כגון (ה)כלי למטמאו משקין דמדאוריימא לא מטמאו משקין כלי ורבנן גזור משום משקה זב וחבר כגון רוקו ומימי רגליו דאב הטומאה ניעבו ומטמאו כלי: **הדא מגו הדא.** כלומר בשאר טומאות נמי מיבעיא ליה והאי דנקט עבודת כוכבים שאינה אחרת (ו)[היא] הנשאלת מתוך פשטה של ראשונה אמ"ל בשאר טומאות דרבנן לא הדרי הכא מאי: **תקרובת עבודת כוכבים של אוכלין מהו מי.** שלקח טומאה מייניהו ע"י ניעול או לא: **ומיבעי לך כלים.** שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים אי שלקח טומאה מייניהו כי היכא דשלקח איסורא: **כיון דאיתי להו עיברה.** כשאר) טומאות במקום הכא דמקוה דידיה היינו ניעול כיון דאיסורא נטיל מייניהו טומאה ודאי נמי שלקח: **כי קמיבעיא לן אוכלין.** דלית להו עיברה כשאר) טומאות במקוה: **ומיבעי ליה עבודת כוכבים.** של אוכלין כגון השתמה לפת ומיבעי לך אי שלקח טומאה בניעול או לא: מאי

מעשה בתחלה. ופרקינן אין הכי נמי. כלומר עשה הוה ליה למיבעא מיהו רב המנונא לא בעא ריתך אלא משום טומאה ישנה. דתנן כלי מתכות פשוטיהן ומקבליהן טמאים נשברו טהרו. חזר ועשה מהן כלים חזרו לטומאתן הישנה. ומיבעיא ליה הכי הני מילי שחוזרין לטומאה ישנה בטומאה דאוריתא אבל טומאה דרבנן לא הדרא. ותיבעי ליה שאר טומאות דרבנן ואמרינן הדא מגו הדא קמיבעיא ליה טומאה דרבנן הדרא אי לא הדרא. אם תמצא לומר לא הדרא טומאת עבודת כוכבים כיון דתמירא אוקמוה רבנן אדאוריתא. או דלמא לא שנא. תיקו: בעא מניה ר' יוחנן מר' ינאי תקרובת עבודת כוכבים של אוכלים מהו. פי' אם יחזור ויבטל בטלה טומאתן אי לא. ותיבעי ליה כלים. כלים לא מיבעיא ליה כיון דאית להו שהרה במקוה כי מבטיל להו בשבטול טומאה נמי בטילה. כי קא מיבעיא אוכלין. ותיבעי ליה עבודת כוכבים גופה עבודת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com